

TANTÁRGYI ADATLAP
A 2019-2020-AS TANÉVRE

1. Tanulmányi program adatai

1.1. Intézmény	Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
1.2. Kar/Tanárképző Intézet	Kolozsvári Kar
1.3. Tanszék	Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Tanulmányok Tanszék
1.4. Képzési szint	Egyetemi alapképzés
1.5. Tanulmányi program	Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok
1.6. Képzettség	Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok

2. Tantárgy adatai

2.2. Tantárgy címe		Közösségi politikák II. Az európai biztonság és intézményei. Biztonsági tanulmányok					
2.3. Tantárgyfelelős		Szenkovics Dezső egyetemi adjunktus					
2.4. Szeminárium/gyakorlat felelőse		Szenkovics Dezső egyetemi adjunktus					
2.5. Év	III	2.6. Félév	1	2.7. Tantárgy típusa (kötelező, opcionális, fakultatív)	K	2.8. Követelmény (vizsga, kollokvium)	V

3. Tantárgy célkitűzései

- a biztonságpolitika- történelmi és elméleti alapjainak elsajátítása; - a nemzetközi biztonságpolitikai szervezetek megismertetése a hallgatókkal; - a biztonságpolitikai szakterminológia elsajátítása; - az Európa Unió közös kül- és biztonságpolitikájának, valamint közös biztonság- és védelempolitikájának megismertetése a hallgatókkal; - esettanulmányok segítségével az elméleti alap jobb megértése és elmélyítése;

4. Tartalom

Előadás	óraszám
1. Bevezetés a biztonságpolitikába 1.: A biztonsági tanulmányok tárgyköre (etimológia, tipologizálások, a biztonsági dilemma, a legfontosabb rendszerek, biztonság vs. védelem);	2
2. Bevezetés a biztonságpolitikába 2.: A biztonság modern értelmezése (katonai, politikai, gazdasági, társadalmi, környezeti és informatikai szektorok, a biztonságiasítás, védelempolitika);	2
3. A biztonságot veszélyeztető tényezők típusai	1
4. A legfontosabb nemzetközi biztonsági intézmények 1.: ENSZ, NATO, EBESZ	3
5 A legfontosabb nemzetközi biztonsági intézmények 2.: EU, FÁK, Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezete, Sanghaji Együttműködési Szervezet	2
6. Válságkezelés és békeműveletek (az EU, a NATO és az EBESZ és a válságkezelés)	2
7. A posztbipoláris kor biztonságpolitikai kihívásai 1.: gazdasági, demográfiai, környezeti kihívások és az élelmiszerhiány kérdése	2
8. A posztbipoláris kor biztonságpolitikai kihívásai 2.: katonai, politikai, társadalmi és kiberbiztonság	2
9. A biztonságpolitika belső intézményei, a fegyveres erők és a társadalom viszonya	2
10. A politikai erőszak különböző formái, mint biztonságpolitikai kihívás	2
11. Fegyverzetkorlátozás és leszerelés	2
12. Esettanulmány I. Az ukrajnai válság	2
13. Esettanulmány II. A 2015-ös migrációs válság	2
14. Az anyag átisméltése, a kurzus kiértékelése és a vizsgatételek megbeszélése	2

Bibliográfia:

- Deák Péter (ed.): *Biztonságpolitikai kézikönyv*. Osiris, Budapest, 2007
- Gazdag Ferenc, Remek Éva: *A biztonsági tanulmányok alapjai*. Dialóg Campus kiadó, Budapest, 2018
- Gazdag Ferenc (ed.): *Biztonságpolitika*. SVKH, Budapest, 2001;
- Gazdag Ferenc: *Az Európai Unió kül- és biztonságpolitikája*. Osiris, Budapest, 2003
- Ungureanu Radu Vasile: *Securitate, suveranitate și instituții internaționale*. Editura Polirom, Iași, 2010
- Biehl Heiko – Giegerich Bastian – Jonas Alexandra (eds.): *Strategic Cultures in Europe. Security and Defence Policies Across the Continent*.
- Egedy Gergely: *Bevezetés a nemzetközi kapcsolatok elméletébe*. hvgORAC, 2007, Budapest
- Giovanni Grevi, Damien Helly and Daniel Keohane (eds.): *European Security and Defence Policy. THE FIRST 10 YEARS (1999-2009)*. European Union Institute for Security Studies, Paris, 2009
- Herencsár Lajos – Schottner Krisztina – Vasali Zoltán: *Bevezetés a nemzetközi intézmények és szervezetek világába*. L'Harmattan, - Zsigmond Király Főiskola, Budapest, 2006
- Kolodziej A. Edward: *Securitatea și relațiile internaționale*. Editura Polirom, Iași, 2007
- McInnes Colin: *Security and Strategy in the New Europe*. Routledge 2002
- Missiroli Antonio (ed.): *Towards an EU Global Strategy. Background, Process, References*. European Union Institute for Security Studies, Paris, 2015
- William, Paul D. (ed.): *Security Studies*. Taylor and Francis e-Library, 2008

Szeminárium	óraszám
1. Bevezető szeminárium: szemináriumi témák leosztása, megbeszélése, a tartalmi és formai követelmények ismertetése, mit és hogyan olvassunk?	2 2019.09.19.
2. Bevezető szeminárium: hogyan írjunk biztonságpolitikai esettanulmányt (mi a biztonság? + módszertani útmutató)	2 2019.09.26.
3. Az orosz ukrán konfliktus Ukrajna belbiztonsága szempontjából	2
4. Az orosz ukrán konfliktus a nemzetközi biztonság szempontjából	2
5. Az ukrán nyelvtörvény és lehetséges biztonságpolitikai vetületei	2
6. Az Iszlám Állam és annak szellemisége, mint biztonságpolitikai kihívás/kockázat	2
7. Az EU biztonságpolitikájának változása a Charlie Hebdo után (az Európában elkövetett terrorcselekmények után)	2
8. A 2015-ös menekültválság/migránsválság és annak biztonságpolitikai aspektusai	2
9. A BREXIT lehetséges biztonságpolitikai következményei az Európai Unióban	2
10. A 2001. szeptember 11-i terrorcselekmények és az USA biztonságpolitikája	2
11. Az EU által Oroszországgal szemben alkalmazott szankciópolitika és annak lehetséges biztonságpolitikai vetületei/következményei	2
12. Az EU kiberbiztonsági stratégiája	2
13. Az észak-koreai helyzet és annak biztonságpolitikai vetületei	2
14. Az iráni helyzet és annak biztonságpolitikai aspektusai	2
15. Az India-Pakisztán közötti feszültségek biztonságpolitikai aspektusai	2
16. A szemináriumi munka közös kiértékelése	2

Bibliográfia

- Arany Anett – N. Rózsa Erzsébet – Szalai Máté: *Az Iszlám Állam kalifátusa*, Osiris-KKI, Budapest, 2016
- Mike Smith: *Boko Haram*, Atlantic Press Kiadó, Budapest, 2017
- N. Rózsa Erzsébet: *Az arab tavasz*, Osiris-KKI, Budapest, 2015

On-line források:

- BBC – www.bbc.co.uk
- Biztonságpolitikai szakportál – www.biztonsagpolitika.hu
- Center for Security Policy – <https://www.centerforsecuritypolicy.org/>
- Center for Strategic and International Studies – www.csis.org
- CIA World Factbook – www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook

CNN – edition.cnn.com
EU Monitor – eumonitor.net
Európai Tükör - <http://eu.kormany.hu/dokumentumok-kiadvanyok-hatteranyagok>
European Union Institute for Security Studies - <http://www.iss.europa.eu>
Felderítő Szemle - <http://uni-nke.hu/konyvtar/magyar-hadtudomanyi-folyoiratok-tartalomjegyzekei/felderito-szemle>
Foreign Affairs – www.foreignaffairs.com
Foreign Policy – www.foreignpolicy.com
Foreign Policy Center - <http://fpc.org.uk/>
Foreign Policy Research Institute – www.fpri.org
German Council on Foreign Relations – www.dgap.org
German Institute for International and Security Affairs - <http://www.swp-berlin.org/en/start-en.html>
Human Rights Watch – www.hrw.org
International Crisis Group – www.crisisgroup.org
ISIS Europe - <http://www.isis-europe.eu/>
Külügyi Szemle - <http://kki.gov.hu/kulugyi-szemle>
Revista Română de Studii de Intelligence - <http://www.sri.ro/revista-romana-studii-intelligence.html>
Russia Today – www.rt.com
Sfera Politicii - <http://www.sferapoliticii.ro/sfera/arhiva.php>
Stratfor – www.stratfor.com
Szakmai Szemle - <http://uni-nke.hu/konyvtar/magyar-hadtudomanyi-folyoiratok-tartalomjegyzekei/szakmai-szemle>
The Diplomat – www.thediplomat.com

5. Vizsgára való jelentkezés előfeltételei

Általános követelmények:

Előadásokon és szemináriumokon való részvétel:

- amennyiben a hallgató az előadások több mint felén és a szemináriumok minimum 70%-án részt vett, valamint bemutatta a minimum 2 szabadon választott szemináriumi témát, minden megszorítás nélkül jelentkezhet vizsgára;

- amennyiben a hallgató az előadások kevesebb, mint felén vesz részt, de a szemináriumokra vonatkozó feltételeket teljesíti (minimum 70%-os részvétel, valamint minimum két bemutatott dolgozat), minden megszorítás nélkül jelentkezhet vizsgára, azonban a legnagyobb elérhető érdemjegy 9;

- azok a hallgatók, akik nem teljesítik a szemináriumokra vonatkozó feltételeket (minimum 70%-os részvétel, valamint minimum két bemutatott dolgozat), vizsgára csakis abban az esetben állhatnak, ha szemináriumi témáikat írásban, esettanulmány formájában benyújtották az oktatónak. Ez esetben a maximálisan megítélhető érdemjegy a 8-as, valamint az oktatónak jogában áll, hogy a vizsga alkalmával plusz kérdéseket fogalmazzon meg.

Indokolt esetben és a tárgyfelelős oktatóval való előzetes egyeztetés eredményeképpen a fent vázolt feltételek változhatnak.

Szemináriumi követelmények:

1. Szemináriumi jegy összetétele:

- bemutató minősége (ppt vagy prezi, kivételes esetben írott anyag) (60%)
- aktív részvétel a szemináriumokon (40%).

2. A szemináriumi bemutatók felépítése:

- történelmi háttér rövid bemutatása;
- a kialakult helyzet/konfliktus/kihívás/fenyegetés bemutatása (térben és időben történő behatárolása, térképen történő ábrázolása stb.);
- a kialakult helyzet/konfliktus/kihívás/fenyegetés szereplőinek bemutatása (közvetetten és közvetlenül érintett aktorok);
- a kialakult helyzet/konfliktus/kihívás/fenyegetés okainak beazonosítása és meghatározása;

v. a kialakult helyzet/konfliktus/kihívás/fenyegetés lehetséges belbiztonsági és/vagy nemzetközi biztonsági vetületei;

vi. a kialakult helyzet/konfliktus/kihívás/fenyegetés lehetséges megoldása;

6. Értékelési kritériumok, módszerek és arányok

Az értékelés teszt és írásbeli kérdések formájában történik. A vizsgajegy összetétele: 60% a vizsgán elért jegy, 40% a szemináriumi tevékenységre kapott jegy.

Dátum: 2019. szeptember 15.

Tantárgyfelelős aláírása: Szenkovics Dezső

Gyakorlati órák felelősének aláírása: Szenkovics Dezső

Tanszékvezető aláírása: dr. Lupescu Radu